

Persbericht

30 Juni 2009 – Rekenhof

Verslag aan het federaal parlement: uitvoering van het Kyoto-protocol op federaal vlak

30 juni 2009 – In zijn audit naar de uitvoering van de klimaatmaatregelen in het kader van het Kyoto-protocol, heeft het Rekenhof vastgesteld dat de federale overheid niet over een federaal klimaatplan beschikt. Er is geen precieze omschrijving van de maatregelen om de klimaatdoelstellingen te halen en van de kost ervan. De doelstellingen in termen van CO₂-reductie zijn niet onderbouwd of ontbreken. Er is geen afdoende rapportering over de resultaten van het beleid en voornamelijk is het federale klimaatbeleid niet geëvalueerd. De federale regering kan haar aandeel in het akkoord over de verdeling van de lasten tussen de gewesten en de federale overheid momenteel niet nakomen omdat belangrijke maatregelen niet of laattijdig zijn uitgevoerd en enkele maatregelen weinig succes hebben. Het Rekenhof beveelt dan ook aan om het hele pakket van maatregelen in hun onderlinge samenhang kritisch te evalueren en waar nodig bij te sturen.

Het Belgische lastenverdelingsakkoord verdeelt de Kyoto-inspanningen tussen de gewesten en de federale overheid. Het *federale* engagement binnen dit akkoord is dubbel. De federale overheid wil 24 miljoen ton emissievermindering realiseren (gemiddeld 4,8 Mton per jaar). Daarnaast wil ze 12,2 miljoen ton emissierechten aankopen in het buitenland (gemiddeld 2,44 Mton per jaar).

In deze audit werden de planning en evaluatie van het federale klimaatbeleid onderzocht en werd beoordeeld in welke mate de zestien belangrijkste federale maatregelen werden uitgevoerd en of inzicht bestaat in de effecten daarvan. Verschillende ministers en overheidsadministraties zijn bij dit onderzoek betrokken. De minister van Klimaat en Energie onderschrijft de conclusies en aanbevelingen en stelt dat het kritische rapport van het Rekenhof overeenstemt met de actuele toestand.

Op federaal niveau bestaat er geen federaal klimaatplan. Er is geen precieze omschrijving van de maatregelen en de kost ervan. De doelstellingen die de overheid met de maatregelen wil realiseren, in termen van CO₂-reductie, zijn niet onderbouwd of ontbreken. Er wordt niet afdoende gerapporteerd over de maatregelen en de uitvoering ervan en voornamelijk is er geen evaluatie van het federale klimaatbeleid. Een goed federaal klimaatplan zou volgens het Rekenhof duidelijk maken wie verantwoordelijk is voor de uitvoering, evaluatie en de bijsturing. Vooral voor fiscale maatregelen is het vaak niet duidelijk wie verantwoordelijk is voor besluitvorming en evaluatie. De minister bevoegd voor het klimaat zou zo'n plan moeten uitwerken en de opvolging zou aan één administratie moeten worden toegewezen, bij voorkeur de dienst Klimaat van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. Een goed plan en een adequate planopvolging en evaluatie is maar mogelijk als de ministers die inhoudelijk bevoegd zijn voor de uitvoering van de maatregelen de nodige informatie verzamelen en tijdig leveren. Op deze aanbevelingen van het Rekenhof hebben de betrokken ministers niet gereageerd.

Op basis van de resultaten van het gevoerde beleid kan worden gesteld dat de regering haar engagement in het Belgische lastenverdelingsakkoord momenteel niet kan nakomen op het vlak van het reductiebeleid. Het Rekenhof stelde vast dat verschillende maatregelen niet of laattijdig werden uitgevoerd, andere maatregelen kenden weinig succes. Enkele voorbeelden:

- De bouw van windmolenparken offshore loopt vertraging op en de verdere evolutie ervan wordt geremd door de beperkte capaciteit van het elektriciteitstransmissienet op het land en de beschikbare inplantingszone offshore.
- De aanleg van het Gewestelijk Express Net (GEN) loopt grote vertraging op.
- De streefcijfers voor de biobrandstoffen werden tot nu toe niet gehaald. Er is een dubbel afstemmingsprobleem: de toegekende quota zijn kleiner dan de productie die nodig is om de doelstelling te halen en het aanbod en de vraag zijn niet goed op elkaar afgestemd.
- Tot nu toe is geen enkel project om energieverbruik in de overheidsgebouwen terug te dringen gefinancierd via derdepartijfinanciering. De taken van Fedesco (in dit geval de "derde" die een partnershipovereenkomst heeft met de Regie der Gebouwen m.b.t. energiebesparende projecten in federale overheidsgebouwen) en de Regie der Gebouwen zijn niet goed op elkaar afgestemd.

In hun reactie op de audit hebben de betrokken ministers enkele initiatieven aangekondigd die aan de opmerkingen van het Rekenhof tegemoet komen.

De aankoop van emissierechten via de *flexibiliteitsmechanismen* (mechanismen aan de hand waarvan de industrielanden een deel van hun reductieverplichting in het buitenland kunnen realiseren) verloopt niet optimaal: er is geen afstemming tussen de inzet van deze mechanismen en het binnenlands reductiebeleid. Bovendien houdt de aankoop van de emissierechten geen rekening met de door het Federaal Planbureau in mei 2008 voorspelde evolutie van de uitstoot van broeikasgassen. De federale regering is volgens de minister van Klimaat en Energie door het lastenverdelingsakkoord verplicht tot de aankoop van 12,2 Mton emissierechten. Het rationeel gebruik van de flexibiliteitsmechanismen vraagt volgens het Rekenhof nochtans een initiatief om het lastenverdelingsakkoord te herzien, zeker nu België vooralsnog zijn Kyoto-doelstellingen bereikt.

Het Rekenhof beveelt dan ook aan om het hele pakket van maatregelen in hun onderlinge samenhang, inclusief de plaats van flexibiliteitsmechanismen in het klimaatbeleid, kritisch te evalueren en waar nodig bij te sturen.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof is een collaterale instelling van het parlement. Het controleert de openbare financiën van de Staat, de gemeenschappen en gewesten en de provincies. Het Hof streeft naar een verbetering van de werking van de overheden. Daartoe bezorgt het de parlementaire vergaderingen, bewindslui en gecontroleerde diensten op tegenspraak tot stand gekomen, bruikbare en betrouwbare informatie. Het Rekenhof werkt op onafhankelijke wijze, met inachtneming van internationale auditnormen.

Het auditverslag *Federaal klimaatbeleid. Uitvoering van het Kyotoprotocol* is aan het federale parlement bezorgd. Het integrale verslag (67 p.), de samenvatting (2 p.) en dit persbericht zijn ter beschikking op de homepage van het Rekenhof: www.rekenhof.be.

Contactpersoon: Line Emmerechts 02/551 89 85